

CONFUSING CYPRUS

This article has been published in "Fortnight Magazine" on Mon., 31 May 2004

By: Derek Halligan

Some time ago I was asked by the editor of this esteemed organ to write an article on the situation in Cyprus. Each time I did, things there changed. There are intriguing parallels with the situation here in Northern Ireland. The Greek Cypriots tend to recognize this fact as well, although their perception of our problem is much like our perception of theirs, it is based on ignorance. Having lived and worked in the south of Cyprus for many years, it always amazed me that when locals found out I was from this part of the world they would grin broadly and offer what they assumed was some kind of international fraternal greetings, usually along the line of, "Eh! Bobby Sands" or "IRA, Boom Boom". IRA. I often found it ironic, to say the least, that the Greek Cypriots compared their EOKA fighters with the IRA. Then I went to north of the Island for the first time a few years ago and things began to fall into place. While there may be similarities, there are differences that are immense. We are both small island, each with two communities with their own distinct culture and religious outlook. Neither wants to be ruled or dominated by the other but quite happy to live alongside one another as neighbors with open and friendly borders. Both have been in conflict since the mid-sixties. While Turkish Cypriots had no intention of forcing their Greek neighbors into a Turkish dominated unified Island, the Greeks and their EOKA fighters were determined to have a Greek controlled island with no Turkish Cypriot left alive, if possible, or failing that, with reducing those that did remain to an unprotected minority. Both have brought in outside forces to restore order and reduce the death toll. Turkey sent 40 000 troops to Cyprus in 1974 to protect the Turkish Cypriots from their Greek neighbors and their terrorist organizations, in much the same way as the British sent their troops here in 1969, initially to protect the Catholics from Protestants. Unlike the British, the Turks did not get involved in an urban guerilla conflict. The result of the Turkish intervention was to create a situation whereby the Greek Cypriot population, all but a tiny handful, moved to the southern part of the island and the Turkish Cypriot state was declared in the north. Since then they have had peace, free from attacks...

COMPARE:

Now compare our scenario. We had the British army intervene here in 1969, followed by 30 years of carnage and destruction. We now have the perpetrators of that carnage entitled to sit in government and use democracy to further their aims, while their "armies" continue to terrorize their local communities. May be we should have called the Turkish army! It would seem to me that the Turkish Cypriot cause is very akin to that of those who wish to live in Northern Ireland. Up until now things in Cyprus have been moving so fast on a daily basis that any viewpoint was out of date by the time it got to print. However, the recent referendum on the re-unification of the island gives one a chance to examine the present climate in an attempt to understand what is an even more complex scenario than our own.... The vote taken was on the Annan plan, devised by Kofi Annan of the UN. Basically this was to establish two separate states on the Island, Turkish and Greek, within a united island, to the benefit of both. Sure it wasn't perfect. There were compromises and sacrifices to be made on both sides. Again we could think of a Northern Ireland living as a separate state within the rest of the island of Ireland with both working together for common interests. The result of the Cyprus referendum on this issue has produced a more ludicrous situation.

ANNAN PLAN:

The Turkish Cypriots in voting for the Annan Plan have been praised by the British, UE, US and UN for doing so. The international embargo that has been in place for the last forty years, making a mockery of international law and basic human rights, is to be reconsidered. EU funds are to be allocated, a EU office is to be opened in the TRNC and yet the Turkish Cypriot state will not be allowed to become a member of the EU. The Greek Cypriots on the other hand have voted no. They have been allowed to join, in the face of overwhelming condemnation by the very people who praised the Turkish Cypriots and they have been rewarded by being officially recognized as the only government of the whole island. By voting yes, the Turkish Cypriots have put themselves in a corner. Now more concessions will be offered to the Greeks in an effort to make Annan Plan acceptable to them. One of these concessions will be the repatriation of Greek refugees to parts of the north. This will increase the Greek population in the north to such extent that the Turks will become a minority in their own state. While a reciprocal agreement will exist as regards Turks relocation to the south, so few will want to move will be in a minority in the south as well. So, by careful manipulation, the Turks will once again become an isolated and scattered minority dispersed across the island. The Greek Cypriots administration's reputation as the legitimate government will be enhanced and that present an all too familiar scenario for the Turkish Cypriot people. That will realize the Greek dream of ENOSIS, the Hellenisation of Cyprus, something akin to the fear northerners here of the nationalistic ideal of a united Ireland.

STAKE:

There are wider issues at stake here. Turkey is a big player and seeking membership of the EU. It's human rights record is well known and will have to be addressed if such an application is to be considered; no bad thing, but there is great opposition in Europe to Turkey's entry. The Vatican and some Catholic European countries do not like the Islam connection. With the entry of the Greek Cypriots along with Greece itself, the Orthodox Church will have an influence as well. Turkey is a secular state. It is not expansionist and does not pose a militant Islamic threat. Indeed it has come down hard on those factions but its being squeezed unfairly, especially on Cyprus issue, as it was the only one of the guarantor power that did lawfully intervene to stop the genocide that was taking place at the time. If squeezed too hard it could become a hotbed of fanaticism, not something Europe wants it on its doorsteps. Speaking of Europe's doorsteps brings to mind Bertie Ahern's cringingly awful "begorra, cread mille failtes" and "big family of brothers" welcomes speech at the big party in Dublin for the new members. Was any thought given to the Turkish Cypriot people who are in but not in, represented by a government that is not theirs. Imagine if you will this scenario. Britain and Ireland join the EU. Northern Ireland and its people are disqualified.

An international embargo imposed. There are no direct flights or ferries, no trade. No recognition by any international bodies including sport and the EU only recognizes Southern Ireland as the sole government of the Island. Some would say, "good thing" but a crazy idea nonetheless. This is in fact what has been happening to the Turkish Cypriots for the last forty years. The EU attitude towards these people seems to be like that of the townspeople in the Mel Brook's movie, Blazing Saddles. The scene where the folks of Rock Ridge are recruiting help from the railroad workers to build a replica town; well take the riggers and the Chinks, but no Irish. But then, Blazing Saddles turned out all right in the end.

KIBRIS SASIRTMACASI

31 Mayıs 2004 tarihinde Fortnight Magazine de yayınlanan bu yazı Derek Halligan tarafından kaleme alınmıştır.

Tercume: Ayhan Sutcuoglu

Bir zaman önce idi, çalıştığım bu değerli firmanın editörü Kıbrıs hakkında bir yazı yazmamı istemisti. Her yazmak istediğimde adadaki durum değişiyordu. Kıbrısın durumuyla Kuzey İrlandanın durumu arasında sanki bir benzerlik vardır. Bu hakikati Kıbrıslı Rumlar da kabul etmekte ve bizim (İrlandalılardan) sorunlarımızla kendi sorunlarının bilincsizlikten kaynaklandığına inanıyorlar. Uzun zaman adanın Güneyinde - Rum tarafında- çalıştım ve bu arada halk benim **İrlandalı** olduğumu öğrenince sanki aramızda bir kardeşlik bağı varmışcasına gülümseyerek **“BUM BUM” IRA...**diyerek jest yapıyorlardı. Rumların, **EOKA**'cılarla ile **IRA** arasında benzerlik olduğunu düşünmelerine bir mana veremezdim. Ancak birkaç sene önce adanın kuzeyine gittiğimde her şey yerli yerine oturmuştu. Benzerlikler olsa da arada büyük farklılıklar vardı.. Bu iki ada –İrlanda ve Kıbrıs- küçük olmakla beraber farklı iki kültür, farklı iki dine bağlı iki ayrı halkı barındırmaktadır. Her iki adadaki halk arasında 1960 dan şimdiye kadar problem yaşanmaktadır. Kıbrısta her iki halk bir diğerrinin yekdiğerrini etkilemesini ve yönetmesini istememekte, fakat iki ayrı komşu devlet olarak sınırlar açık dostça yaşamayı arzulamakta.. Kıbrıslı Türklerin birleşik bir Kıbrıs devleti içerisinde Kıbrıslı Rumları sevk ve idare etmek istemedikleri biliniyor, Kıbrıs Rumları ve **EOKA** savascıları ise ellerinden gelse **Kıbrısta tek canlı Türk** bırakmadan adayı kontrol eden bir Rum idaresi arzulamakta, fakat bu mümkün olmadığında da Türkleri korumasız bir azınlık durumuna düşürmeyi amaçlamaktadırlar.

Zararı askariye indirebilmek gayesi ile her iki taraf korunmak için dıştan yardım almışlar ve Türkler Kıbrıs Türklerini Rumlardan ve teröristlerden korumak için 1974 yılında 40,000 askerle müdahalede bulundu, **tipki 1969'da İngilizlerin Kuzey İrlandada Katolikleri Protestanlardan korumak için asker çıkardıkları gibi**. Fakat Türkler İngilizler gibi yerli halkla gerilla harbine girismemiştir. Türk müdahalesi ile bazı Rumların güneye nakledildiği ve kuzeyde bir Türk devleti kurulduğu doğrudur ama o zamandan beri da adada sulh ve sükun devam etmektedir.

KARSILASTIRMA

Şimdi bizim (**İrlandanın**) senaryomuza bakalım. İngiltere İrlanda'ya 1969 da müdahalede bulunmuştu, bu 30 sene içerisinde katliam ve harabeden başka ne oldu?...Butun bu felaketlere sebep olanlar şimdi hükümette yer almışlar, diğerr yandan da demokrasiyi kullanarak emellerine ulaşmaya çalışırken, askerleri de yerli halkı teröriste etmeye devam etmektedir. Belki bizim de Türk askerinden yardım almamız gerekirdi....Kıbrıs Türkleri ile Kuzey İrlandalılardan sorunları arasında bir benzerlik olduğuna inanıyorum. Kıbrısta olaylar öylesine hızla gelişiyor ki hazırlanan bir haber bülteni basına verileceği zamana kadar eskimektedir.

Adanın tekrar birleştirilmesi için yapılan son referandum Kıbrıs'ın karmaşalığının bizim (İrlandanın) sorunlarımızdan da karmaşıktır. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan'ın hazırladığı plan üzerinde oylama yapıldı...Hakikatta bu oylama her iki tarafın menfaatinde olacakları düşünülerek, bir çatı altında çalışabilecek, birleşik, Türk ve Rum devleti olarak, iki ayrı devlet oluşturulması için gerçekleştirilmisti. Annan Planinin dört dörtluk bir plan olmadığı doğrudur .Her iki tarafın da taviz vermesi gerekiyordu.

Biz yine de Kuzey İrlandanın, Güneyden ayrı bir devlet olarak müşterek çıkarlar doğrultusunda çalışacağını düşünelim. Kıbrıs'taki referandumun neticesinde iste oylesine komik bir sonuç çıkmıştır.

ANNAN PLANI

Türklerin Annan Planına evet demelerine **İngilizler BM'ler, AB, ve ABD** ovgu yağdırdılar. Referandumun sonucu, kırk yıldan beri devam eden ambargoları, enternesyonal hukuku ve insan haklarını gülünç duruma düşürmüştür ve tekrar gözden geçirilmeye zorlamıştır. AB finansal yardım yapacak, KKTC'de bir AB ofisi açacak ve yine de Türk tarafı AB 'ye alınmayacak. Kıbrıs Türklerini övenler yine Annan Planına hayır diyen Rumları yerden yere vurmuşlar ve fakat yine Kıbrıs Rum tarafını adanın butununu temsil eden devlet olarak AB'ye kabul ederek ödüllendiriyorlar.

Türk tarafı Annan Planına evet demekle kendi kendilerini köseye sıkıstırmışlar. Şimdi Annan Planını Rumların kabul edebilmesi için Türklerden daha taviz istenecektir. Bu tavizlerden bir tanesi, kuzeye Rum göçmenlerinin yerleştirilmesi olacak. Bu, kuzeydeki Rum nüfusunu artırarak Türkleri kendi devletleri içerisinde azınlık durumuna düşürecektir. Karşılıklı bir anlaşma ile Türklerin de güneye dönmesi istenecek, bazı Türkler gitmek isteyebilecek ama Güneyde de Türkler yine azınlık durumuna düşmüş olacaklar. Böylece Türkler adanın muhtelif yerlerine dağıtılarak tekrar izole edilecekler. Bunlar, Kıbrıs Rum hükümetinin mesrutiyetini kuvvetlendirecek –tescil edecek-ve bilinen senaryo Türklere presente edilecek. Bu, Rumların ezeli ruyası olan **ENOSIS'i** gerçekleştirecek ve adayı **Helenleştirecektir** ki bu da **İrlanda'**ların birleştirilmesi olayında **Kuzey İrlandalılarının** korkularına esdeğerdur.

TEHLİKE

Bu konuda daha da büyük tehlikeler vardır. Türkiye büyük bir oyuncudur ve AB'ye üye olmaya çalışıyor.Türkiyenin İnsan hakları rekorları iyi bilinmektedir ve üyelik dilekçesi görüşüleceğinde düzeltmeyi düşünecektir. Kötü de olmasa bile, Avrupada Türkiyenin üyeliğine muhalefet vardır. Vatikan ve bazı Katolik devletler bir İslam ülkesinin üyeliğine sıcak bakmamaktadır. Kıbrısın üyeliği ile Yunanistan birleşince Ortodoks kilisesi de Türkiye aleyhine ağırlığını koyacaktır. Türkiye, genişleme hayalleri gütmeyen laik bir ülkedir ve İslam militanlığı tehlikesi yoktur. Hakikatta o gibi guruplara darbe indirmiş ve yine de haksız olarak sıkıstırılmaktadır.

Özellikle Türkiye, Kıbrıs'taki genosit'i önleyebilmek için tedbir alan üç garantör ülkeden biri olarak müdahalede bulunmuştur . Biraz daha sıkıstırılacak olursa sıcak fanatıklığe kayabilir ve bu gibi bir gelişmeyi Avrupa kapısında görmeyi istemeyecektir.

“Avrupa kapisinda” sozcugune deginirken insanin aklina, Bertie Ahern’in Dublin’de yeni AB uyelerine yaptigi “kardeslerin buyuk ailesi” diye nitelendirdigi “hos geldiniz” konusmasi geliyor. O konusmada, Kibrisli Turklerden AB uyesi mi? degil mi?.bahsedilmedi!. Kendilerini temsil etmiyen bir devlet tarafından temsil edilmişler. .

Diyelim ki Britanya ve Irlanda AB uyesi oldular...Kuzey Irlanda ve halki diskalife edilmişler. Dunya Kuzey Irlandaya ambargo uygulamis. Deniz ve hava ulasimi engellenmiş, ticaret yasaklanmış, Dunyadan tecrit edilmiş, spor karsilasmalari gerceklestilemiyor ve AB hukümet olarak yalnız Güney Irlandayi tanıyor. Bazılarımız “iyi bir iş” fakat “cilginca bir fikir” diyebilir. Kirk yıldır Kibris Turklerine uygulanan iste bu gercektir. Kibris Turklerine yapılan bu adil olmayan uygulamalar Mal Brooks’un Blazing Saddle filmindeki koylularin hareketlerini hatirlatir insana. Sahneler, Rock Ridge kasabasinin insanlarinin demir yolu iscilerinden yardım alarak şehirlerini bastan yapmalarini istemeleri gibi birsey. Ama sonunda Blazing Saddle calismalarinda hakli cikmistir. Ya Kibris Turku?.....